

GAZETA OLSZTYŃSKA

„Dziennik Olsztyński” z dod. „Przyjaciel Dzieł” wychodzi codzien. z wyjątk. niedziel i świąt i koszt. mies. na pocztach 600 mk., z odnosz. do domu 609 mk., do Polsk. mies. 1600mk. lub 3500mkp. które należy wpłacić na nasze konto w Banku Dyskontowym w Bydgoszczy.

Ojców mowy, ojców wiary
Brońmy zgodnie: młody, stary!

Niech będzie pochwalony
Jezus Chrystus!

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 75 marek za rządę jednolamowy. Wiersz reklamowy 250 marek. Przy dochodzeniu sądowym należności wszelkie rabaty upadają. Redakcja i Administracja: Olsztyn, Mühlenstr. 2. Tel. 531. Rękopisy zwraca się tylko na wyraźne żądanie.

Rok XXXVII.

Olsztyn, na środę 21. marca 1923 r.

Nr. 60

Zastrzelenie Francuza w Essen.

Bochum, 19. 3. Wedle informacji francuskich zestrzelony został w nocy na niedzielę przy głównym dworcu w Essen posterunek francuski. Francuzi przypuszczają że zastrzelony został przez Niemca wobec czego aresztowali jako zakładników: posła do

sejmu pruskiego, tajnego radcę dr. Quatz, prezydenta sądu ziemiańskiego dr. Volmer, dyrektora banku rzeszy w Essen, oraz jednego dyrektora wszystkich wielkich banków w Essen. Zastępcę burmistrza Francuzi nie znaleźli.

Zamach na Smeets'a.

Kolonja, 19. 3. Wczoraj wieczorem zraniony został ciężko wystrzałem w głowę Smeets. Sekretarz jego został zabity. Urzędowo donoszą o tem wypadku co następuje: Nieznana dotychczas osoba znajdowała się ze Smeets'em i jego sekretarzem w biurze Smeets'a. Tutaj nieznanemu strzelił raniąc Smeets'a ciężko i zabijając jego sekretarza. Zabójca

uciekł i dotychczas nie ma po nim śladu. Prezes rencyjny Kolonji wyznaczył za wykrycie sprawcy milion marek nagrody.

Jak wiadomo jest Smeets zwolennikiem Francji i przywódcą ruchu za proklamowaniem Nadrenji jako osobną republikę.

Prusy Wschodnie.

50 sejm prowincjonalny w Królewcu.

Na każdym posiedzeniu Sejmu prowincjonalnego wygłasza naczelny prezes Prus Wschodnich p. Siehr mowę. Wygłasza ją mową jako komisarz rządowy. Każda zaś mowa p. naczelnego prezesa zawiera atak skierowany przeciwko Polsce. Bez tego ataku zdaje się p. prezes naczelny Prus Wschodnich mowy wygłosić nie może. W środę dnia 14 marca podczas otwarcia 50 sejmu prowincjonalnego Prus Wschodnich wygłosił prezes naczelny p. Siehr znowu mowę i znowu Polakom łatkę przyczepić nie zapomniał.

Stwierdził p. Siehr w swojej przemowie pomiędzy innymi, że inwazja Litwinów w obwodzie Kłajpedy stworzyła przemocą nową sytuację na całym wschodzie. Najlepszym rozwiązaniem kwestji Kłajpedy byłoby oddanie kraju Niemcom. Gdyby Kłajpeda stała się w ręku Francuzów resp. Polaków znajdowała, natenczas byłoby to stałym i ciężkim zagrożeniem (!) Prus Wschodnich. Byłby to drugi silny zabieg, którymi Polska ociskałaby Prusy Wschodnie. Równocześnie Litwa z swoim dostępem do morza skazaną była na łaskę i niełaskę Francji i Polski i musiałaby albo gospodarczo zmarnieć lub przystąpić do koncernu francusko-polskiego zamykając przez to żelazną obręcz gospodarczą na około Prus Wschodnich. To niebezpieczeństwo bezpośrednio przez ze skutkiem przeprowadzoną gwałtowną akcją Litwy od Prus Wschodnich odwróconem zostało.

Pan Siehr mówił przynajmniej szczerze i dowiódł, że kruk wschodniopruski krukowi litewskiemu oka nie wykole.

Zagłębie Ruhry.

Może się Czytelnicy dziwić, że w tej sprawie tak mało głoś zabieramy. Nie chcemy dawać wrogom naszym wody na ich młyn. Jak sprawa z Ruhra się zakończy wiemy my i wiedzą czytelnicy nasi. Nim nasi współobywatele Niemcy się w sytuacji zorjentują, na to potrzeba kilku miesięcy. Nie powtarzamy również różnych nacjonalistycznych bajek o zagłębiu Ruhry. Nie podajemy wiadomości z innych źródeł.

Moglibyśmy często zcharakteryzować obecne położenie tak bardzo dziwne i tak nadzwyczaj ciekawe w Niemczech. A cóż z nimi robić? Oni prawdy się boją jak ognia i wolą jak strusie kłaść głowy w piasek. Pychę niemiecką w Prusach Wschodnich odzwierciedlają dzisiaj znakomicie tutejsze gazety niemieckie. „Najlepiej się orientują czytelnicy „Allenstajner Cajtunk”. Tam już niedługo Francja przyjdzie do Berlina w prośbie o — pokój. Francja, przepada, ginie bez ratunku... „Poincarés Niederlage” pisze już organ p. Haricha w 64 numerze. Podług „Allenstajner Cajtunk” jest położenie takie: „Francja już nie może, stracona, pobita i wie o tem, że jej akcja zakończy się „mit Schimpf und Schande”. Dla tego ta Francja przez kraje neutralne stara porozumieć się z Niemcami. Niemcy zaś stoją jak mur niewzruszone wiedząc o tem, że „Poincarés Barbareneinfall eine furchtbare Niederlage erlitten hat.” Kto w to wszystko wierzy, temu radzimy zapisać sobie „Allensztajner Cajtunk” na przyszły miesiąc, a może w przyszłym miesiącu stanie w Paryżu i dyktować będzie Francji niemieckie

warunki. My tymczasem w „Gazecie Olsztyńskiej” jesteśmy co do tej całej sprawy strasznie pesymistami. Nie patrzmy na świat przez „brełę” „Allenstajner Cajtunk” i dla tego cała ta sprawa się nam zupełnie inaczej przedstawia.

Demokraci na front.

Znany przywódca socjaldemokratów niemieckich Scheidemann ogłasza w pismach socjalistycznych, a także w królewieckiej »Königsberger Volkszeitung« artykuł płomienny pod tytułem »Demokraten raus!« Wzywa wszystkie partie stojące na gruncie republikańskim do utworzenia demokratycznego lub republikańskiego bloku przeciwko wzrastającemu ustawicznie niebezpieczeństwu nacjonalistycznemu.

Zupełnie słusznie. »Gazeta Olsztyńska« już dawno wskazywała na konieczność utworzenia takiego bloku republikańskiego. Zdaniem naszym organizacje polskie w Niemczech połączyłyby się do owego bloku, gdyż niema w Niemczech Polaka, któryby pragnął powrotu Wilhelma.

»Polenkoller« monarchistów wschodniopruskich.

W Wystruci przyjęli monarchiści na zebraniu w dniu 13 marca rezolucję, w której żądają ukarania tych osób, którzy informacjami swoimi spowodowali zniesienie zakazu wydawania »Gazety Olsztyńskiej«. Monarchiści żądają w przyszłości nadzwyczajnej kontroli prasy i propagandy polskiej i natychmiastowego wkroczenia w razie przestępstwa.

Prysłowie polskie powiada: »Kogo Pan Bóg chce ukarać, temu rozum odbiera«...

Sami nie wiedzą co chcą...

Niedawno temu donosiła prasa niemiecka, że Francuzi konfiskują żywność, którą Niemcy do zagłębia Ruhry wysyłają. Teraz znowu czytamy w »Allenst. Ztg«, że Francuzi ani jednego wagonu z żywnością i ani feniga pieniędzy przeznaczonych dla ludności w zagłębiu Ruhry dotychczas nie zabrali.

Było im potrzebne to kłamstwo ażeby Francuzów przedstawić jako złodziei, a teraz odwołują kłamstwo, ażeby ludzi zachęcać do dalszego dawania pieniędzy i żywności. — A potem chcą aby im wierzyć.

Duch z roku 1813.

Jakiś profesor Roethe, syn założyciela sławetnego hakatystycznego »Geselligera« w Grudziądzu wiedza Prusy Wschodnie z polecenia »Heimatbund« i prawi o duchu z roku 1813. Duch ten rzekomo sprawi, że Ren będzie znowu niemiecką rzeką, a wtenczas i Wisła niemiecką zostanie. — Zanim to nastąpi niech sobie profesor Roethe zaanektuje Jang-tse-kiang jako ecbt niemiecką rzekę.

Caveant consules!

Artykuł »Gazety Olsztyńskiej« »Pan minister Severing i »Gazeta Olsztyńska« tak bardzo spodobał się kwidzińskiej »Weichsel-Zeitung«, iż go cały prze drukowała. My woaliśmy »Caveant consules« do ministrów republikanów, a »Weichsel-Zeitung« wola »Caveant consules« do Hindenburga, Ludendorffa i może do — Wilhelma w Amerongen.

Przegląd polityczny.

Polska.

Spadek cen na zboże w Polsce.

Prezes giełdy zbożowej w Poznaniu p. Waszyński udzielił współpracownikowi PAT. następujących wyjaśnień w sprawie znacznego spadku cen notowanych na ostatnich zebraniach giełdy na zboże i produkty rolne: Główną przyczyną spadku cen jest brak gotówki. Poza tem młyny wielkopolski i pomorskie, które zakupowały zboże na mąkę dla b. Kongresówki i Małopolski mają od pewnego czasu mniejsze zapotrzebowania z tego powodu, że w tamtych dwóch dzielnicach mają od pewnego czasu mniejszy o wiele zbyt. Główną przyczyną zaprzestania wywozu mąki do b. Kongresówki i Małopolski jest fakt, że na rynkach tamtejszych zjawily się od półtora miesiąca na sprzedaż bardzo duże zapasy. W obecnych warunkach wagon zboża kosztował około 13 milionów, ponieważ Kongresówka i Małopolska od paru tygodni wystarczają sobie prawie że w zupełności, wobec tego nie oplaca się Poznaniowi podać swych zapasów na tamte rynki i dlatego sprzedają je na miejscu. Ale sprzedawcy, podkreslił prezes giełdy, przyczyną spadku jest brak gotówki przy mniejszym zapotrzebowaniu dwóch drugich dzielnic Polski i przy większym podaży na miejscu. Zniżka cen zdaje się być stała. W obrotach produktami rolnymi panuje do pewnego stopnia zastój przy słabszej tendencji. Jest prawdopodobnem, że zniżka cen na zboże pociągnie za sobą zniżkę cen na fabrykaty zbożowe. Producenci rolni w Wielkopolsce posiadają jeszcze bardzo duże zapasy, które mogą pokryć rzucone na rynek wszystkie zapotrzebowania całej Polski i nawet możnaby bez żadnej szkody dla państwa wywieźć przed nowymi zbiorami duże ilości zagranicę.

Niemcy.

Wykupienie weksli belgijskich.

Berlin. Bank rzeszy niemieckiej przekazał jednemu z banków angielskich 48 milionów marek w złocie na wykupienie państwowych weksli belgijskich, dyskontowanych przez banki szwajcarskie, płatnych w dniu 15 marca.

Próby porozumienia francusko-niemieckiego.

Berlin. (AW.) ECA informuje z Paryża, jakoby w prasie francuskiej coraz częściej ukazywały się próbnę usiłowania co do warunków porozumienia z Niemcami. Dopatruje się do tego wymieniona agencja w informacjach prasy francuskiej co do prawdopodobnej treści propozycyji niemieckich, które mają być przedstawione. Np. berliński korespondent »Journal« donosi, że w kołach berlińskich podaje się wysokość sumy reparacyjnej, którą uznać chcą Niemcy, na 30 miliardów marek złotych. Poza tem gabinet dra Cuno ma zamiar zaproponować zastąpienie planu progresywnej ewakuacji Zagłębia rzeki Rury przez zadowalniające dla Francji i Belgji gwarancje przemysłu niemieckiego. Ze strony rządu niemieckiego zostały już poczynione kroki u przedstawicieli Czechosłowacji i Szwajcarii. M. i. dłuższą konferencję z przedstawicielem Szwajcarii, odbył Stinnes.

Dokument oznaczający wschodnie granice Polski podpisany.

Berlin. (AW.) Według wiadomości z Paryża protokół wczorajszej decyzji Rady Ambasadorów, w sprawie granic wschodnich Polski został podpisany dzisiaj po południu w francuskim ministerjum spraw zagranicznych pod przewodnictwem premiera p. Poincaré przez ministra Skrzyńskiego, posła Zamoyckiego i przedstawicieli mocarstw sprzymierzonych. Minister dał wyraz zadowoleniu co do decyzji rady Ambasadorów, wspominając z wdzięcznością o wielkich zasługach premiera p. Poincaré, położonych dla bezpieczeństwa i dobrobytu Polski.

Uroczyste posiedzenie Sejmu.

Warszawa. 17 bm. dla uczczenia historycznej chwili uznania wschodnich granic Polski odbyło się uroczyste posiedzenie Sejmu, na którym premier Sikorski i marszałek Rataj wygłosili aktualne przemówienia.

Zamówienie „Gazety“ na kwiecień.

Ich bestelle hiermit für den Monat April 1923
die polnische Zeitung

„Gazeta Olsztyńska“

aus Allenstein mit Zustellung und zahle 1209 Mk.
Imię, nazwisko i adres (Vor- und Zuname und Adresse):

Obige 1209 Mk. erhalten zu haben bescheinigt

Na mocy uchwały Walnego zebrania Banku Ludowego w Olsztynie z dnia 6. 3. r. b. zostały udziały z 500 mk. na 10 000 mk. podwyższone, którą to kwotę każdy członek do 1. kwietnia b. r. wpłacić powinien.
ZARZĄD.

Mało używana

maszyna do gotowania

z trzema dziurami i naczyniem do wody, żelazny kociół do gotowania paszy z podstawką, 3 dzbany transportowe do mleka, 20 litr, 6 cynkowych wiader do paszy, 30 funtów pierza gęsiego, wtem 20 funtów puchu, funt 7500 mk., komoda dębowa, hilka stołów, duże lustro, 6 krzesel sprzeda

Johannes Wachowitz, Wartembork.
Telefon 61.

Broni do łąk

Broni do zasiewu

Maszyny do koszenia zboża
(Original Deering)

ma tanio na sprzedanie

L. Kunath, Olsztyn.

2 małe 1 wielka młockarnia szeroka

5 maneży, 10, 15, 18 i 20 mtr. ciężkich

5 żelaznych młóckarni z cepami 14, 16, 18 i 22 calowe

5 sieczkarń, 7 do 12 celowe

10 centryfug, na 1 do 10 krów.

Maszyny są używane lecz dobrze wyreperowane i pod gwarancją pracują.

L. Kunath, Olsztyn.

Służącej

starszej szuka od 1 kwietnia br.
Mistrz piekarski Plehn, Olsztyn, ulica Prosta 17.

Ucznia

w naukę piekarstwa, syna porządných rodziców
przyjmie Plehn, mistrz piekarski, Olsztyn,
ulica Prosta 17.

Polecam następujące książki:

Brewiarzyk Tercyarski 4000.—

Kwiat Seraficki 1500.—

Kwiatek Tercyarski 500.—

Książeczka św. Antoniego z Padwy 150.—

Książeczka do M. B. Bolesnej 150.—

J. Pienięzna, Olsztyn

Bacznosc!

Bacznosc!

Bacznosc!

Wyjątkowo tanie ceny.

Plaszcze damskie kowerkotowe po 75 000, 65 000, 58 000, 39 000

Plaszcze z angielskich materialow po 98 000, 75 000, 65 000, 39 000

Plaszcze sukienne w ladnych kolorach po 120 000, 98 000, 75 000, 65 000

Kostjumy damskie czarne i granat. po 195 000, 150 000, 125 000, 75 000

Koszule biale damskie z haftem po 15 000, 12 000, 9 000, 7 500, 5 800

Ubranie męskie kolorowe do 150 000, 125 000, 98 000, 58 000

Materialy na suknie welna i półwelna 80 - 130 m. szerokie, po 18 000, 15 000, 12 000, 7 500, 4 500

Materialy na ubrania męskie po 65 000, 45 000, 39 000, 24 000, 12 000

Plótna biale i barchany na koszule po 4 500, 3 500, 3 200, 2 500

Plótna na pościele w kratki 80 cm. szerokie po 3 900, 130 cm. szer. po 5 800

Barchany na suknie i bluzki po 4 500, 3 500, 3 000, 2 200

Oprócz tego są wszelkie towary w cenach znacznie niższe.

Prosimy z tej nadzwyczaj taniej oferty niezwłocznie skorzystać.

W. Mulczyński, Wartembork

Telefon 41

(właściciele: Kowalski & Szule)

Rynek 94

Czysty smalec wieprz. funt 3700 mk.

Tłuszcz sztuczny „ 3000 „

Tłuszcz kokosowy „ 3200 „

Olej siemienny litr 6000 „

Miód sztuczny w paczkach 5-funtowych funt 600 „

śledź Matjes sztuka 250 „

jako i wszelkie towary kolonialne i wódki poleca po najtańszych cenach

Artur Jatzkowski,

Rynek Remontowy Telef. 239.

Każdą ilość jaj

kupuje po najwyższych cenach dziennych

Paweł Neumann

hurtowny handel jajami.
Wartembork.

Kupuję

każdą ilość drzewa

lipowego, wierzbowego, brzoźowego, topolowego, kasztanowego, osikowego i sosnowego i płacę najwyższe ceny dzienne.

Roman Kozłowski, Gdańsk.

Oferty proszę złożyć na ręce p. J. Schreiber, Olsztyn (Alenstein), Hotel International.

GROMNICE

poleca

Księg. J. Pienięznej, Olsztyn.

Zaproszenia weselne
:: zawiadomienia ::
o zaręczynach i ślubie

wykonuje szybko i oszczędnie

Drukarnia

„Gazety Olsztyńskiej“

BANK LUDOWY

w OLSZTYNIE

Hotel International, Bahnhofstr. 87
placi od depozytów

rocznie wyp. . . . po 10 0/0

półrocznie „ . . . „ 8 0/0

kwartalne „ . . . „ 6 0/0

dzienne „ . . . „ 4 0/0

Od pożyczek bierze się po 15 0/0 i 1 0/0 prowizji.

Otwarty dziennie przed poł. od 9 - 2 godz.
Zarząd.

Polecamy

KALENDARZE

na rok 1923

Wszechświatowy . 500 mk. :: Pocięcha starości . 500 mk.

Przy zamówieniu dołączyć należy 10 mk. na porto.

KSIEGARNIA GAZETY OLSZTYŃSKIEJ.